

พระสงฆ์กับการแก้ไขปัญหายาเสพติด

Clergy on Tackling Drugs

พระมหากฤษชัย กิตติธมฺโม (นาคกล่อม)¹
Phramaha Kritthichai Kittithammo (Nakklom)

บทคัดย่อ (Abstract)

การช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดให้เลิกเสพยาเสพติดได้จริง ๆ นั้น, ต้องใช้การบำบัดทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการฟื้นฟูสมรรถภาพให้สามารถสร้างเกราะป้องกันการหันกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำ สำหรับแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้เสพยาเสพติด มี 2 แนวคิด คือ, การปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดด้วยการลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมและเปลี่ยนมาปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดเสมือนเป็นผู้เจ็บป่วยที่ต้องได้รับการเยียวยารักษาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ, และการปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดเสมือนเป็นผู้ป่วยทางกาย, เมื่อการปฏิบัติด้วยการรักษาทางการแพทย์ไม่ได้ผลจึงเปลี่ยนมาใช้การลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมต่อมาแทนเมื่อการลงโทษไม่ได้ผลจึงเปลี่ยนมาปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดอย่างผู้ป่วยทั้งทางกายและทางจิตใจ, โดยเน้นให้ความสำคัญในการรักษาทางจิตซึ่งกลายเป็นที่มาของปรัชญาในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน

คำสำคัญ (Keywords): การแก้ไขปัญหายาเสพติด

Abstract

Helping a drug addict to really stop taking drugs, requires physical and mental therapy. and rehabilitation to be able to build a shield to prevent relapse There are two concepts for the treatment of drug addicts: treating drug addicts with judicial punishment and changing to treat drug addicts as if they were sick who needed to be healed. Both physically and mentally, and treating drug addicts as physical patients, when medical treatment is ineffective, judicial punishment is replaced when punishment is not. As a result, it has changed to treat drug addicts as patients both physically and mentally, emphasizing the importance of

Received: 2021-11-10 Revised: 2021-12-18 Accepted: 2021-12-25

¹ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Social Sciences
Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

Corresponding Author e-mail: 6401104308@mcu.ac.th

psychotherapy, which has become the source of the current drug addiction treatment philosophy. **Keywords:** Tackling Drugs

บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยได้เผชิญกับปัญหายาเสพติด มาเป็นเวลานาน จนกระทั่งใน คณะปฏิวัติภายใต้การนำของจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ หลังจากนั้นปี พ.ศ.2504 รัฐบาลได้จัดตั้ง “คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ” ใช้ชื่อย่อว่า ปปส. สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีโดยมีอธิบดีกรมตำรวจเป็นประธาน สมัยนายธานินทร์ กรัยวิเชียร เป็นนายกรัฐมนตรีรัฐบาลได้เล็งเห็นว่า การปราบปรามยาเสพติดไม่สามารถแก้ไขได้โดยการดำเนินการเฉพาะกรมตำรวจฝ่ายเดียว จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา การแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศไทยก็ได้ดำเนินไปอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบที่ดีขึ้น (วรณัฐ อุษณกร, 2528)

ประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ มีวัดเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทยมาแต่สมัยโบราณ จะเห็นได้ว่าในสมัยก่อนนั้นชาวบ้านหรือแม้กระทั่งกลุ่มคนทุกชนชั้นมักนิยมส่งบุตรหลานที่เป็นชายไปให้พระเป็นผู้อบรมสั่งสอนทางด้านพระพุทธศาสนา ด้านวิชาการ และทางด้านจริยธรรม ในการใช้ชีวิตในสังคมไทยที่ดั่งงาม จุดนี้เองทำให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับการอบรมโตขึ้นมากลายเป็นคนที่มีความดี ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า พระพุทธศาสนาจะสามารถสร้างภูมิคุ้มกันคนให้ห่างจากยาเสพติดได้เป็นอย่างดี โดยมีพระเป็นผู้นำนำสอนทางศาสนามาถ่ายทอดให้เด็กและเยาวชน หรือคนในสังคม มีสติปัญญาและการไตร่ตรองที่ดี ทำให้สามารถแยกแยะได้ว่าสิ่งใดควร หรือไม่ควรทำ เมื่อทราบแล้วมีปัญหาแล้ว ผู้มีปัญญาย่อมจะสามารถใช้ชีวิตโดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติด เพราะผู้นั้นจะใช้สติและปัญญาในการตัดสินใจปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตไม่เฉพาะเพียงปัญหายาเสพติดเท่านั้น

ยาเสพติดซึ่งเป็นปัญหาของชาติอยู่ในขณะนี้ มีประวัติความเป็นมาอย่างไรเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะมนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาเป็นเวลานาน บางชนิดก็ให้ทั้งคุณประโยชน์และโทษ บางชนิดก็มีแต่โทษภัยเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันมียาเสพติดชนิดต่าง ๆ ในท้องตลาดมากกว่า 120 ชนิด อย่างไรก็ตามยาเสพติดชนิดแรกที่คนไทยรู้จักก็คือ ฝิ่น ฝิ่นเข้ามาในประเทศไทยในสมัยใดนั้นยังไม่ทราบแน่ชัด เท่าที่มีหลักฐานครั้งแรก เป็นประกาศใช้กฎหมายลักษณะโจรในสมัยรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 (พระเจ้าอู่ทอง) ปฐมกษัตริย์แห่งกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 1903 หรือ ประมาณ 600 ปีล่วงมาแล้ว

ประวัติความเป็นมาของยาเสพติด

ในประเทศไทย ยาเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาของชาติอยู่ในขณะนี้ มีประวัติความเป็นมาอย่างไรเป็นสิ่งที่น่าสนใจ เพราะมนุษย์ได้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาเป็นเวลานาน บางชนิดก็ให้

ทั้งคุณประโยชน์และโทษ บางชนิดก็มีแต่โทษภัยเท่านั้น ซึ่งในปัจจุบันมียาเสพติดชนิดต่างๆ ในท้องตลาดมากกว่า 120 ชนิด อย่างไรก็ตามยาเสพติดชนิดแรกที่คนไทยรู้จักก็คือ ผิ่น

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ทรงแจกกฎหมาย ป่าวร้องห้ามปรามผู้ขาย ผู้สูบผิ่น แต่ก็ยังไม่มีผล ครั้นถึงสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย จึงได้ทรงตราพระราชกำหนดโทษให้สูงขึ้นไปอีกโดย "ห้ามอย่าให้ผู้ใดสูบผิ่น กินผิ่น ซื้อผิ่นขายผิ่น และ เป็นผู้สมซื้อสมขายเป็นอันขาดทีเดียวถ้ามีฟังจับได้ และมีผู้ร้องฟ้อง พิจารณาเป็น สัจจะให้ลงพระอาญา เขียน 3 ยก ทเวนบก 3 วัน ทเวนเรือ 3 วัน ธิราชบาทว์ บุตรภรรยา และ ทรัพย์สิ่งของ ให้สิ้นเชิง ให้ส่งตัว ไปตะพุ่นหญ้าช้าง ผู้รู้เห็นเป็นใจมิได้อาความมาว่ากล่าว จะให้ลงพระอาญาเขียน 60 ที"

ในรัชกาลที่ 3 รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นระยะที่ตรงกับสมัยที่อังกฤษนำผิ่นจากอินเดีย ไปบังคับขายให้จีนทำให้มีคนจีนติดผิ่นเพิ่มขึ้น และ ในช่วงเวลานั้น ตรงกับระยะที่คนจีนเข้ามาค้าขายในเมืองไทยมากขึ้น จึงเป็นการนำการใช้ผิ่นและผู้ติดผิ่นเข้ามาในเมืองไทย ตลอดจนมีการลักลอบนำผิ่นเข้ามาในเมืองไทยด้วยเรือสินค้าต่างๆ มาก จึงเป็นเหตุให้การเสพผิ่นระบาดยิ่งขึ้น พระองค์จึงได้ทรงมีบัญชาให้มีการปราบปรามอย่างเข้มงวดกวัดขันในปี พ.ศ. 2382 ทำให้การค้าผิ่น และสิ่งอื่น ๆ ที่ผิดกฎหมายเข้าไปอยู่ในมือของกลุ่มอั้งยี่ที่เกิดขึ้นในกรุงเทพฯ และหัวเมืองชายทะเล สร้างความวุ่นวายจากการ ทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มอั้งยี่ต่างๆ จนต้องทำให้ทหารปราบปราม

ในสมัยรัชกาลที่ 4 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นว่าการปราบปราม ไม่สามารถจัดปัญหาการสูบ และขายผิ่นได้ และก่อให้เกิดความยุ่งยากวุ่นวายขึ้น จึงทรงเปลี่ยนนโยบายใหม่ ยอมให้คนจีนเสพและขายผิ่นได้ตามกฎหมาย แต่ต้องเสียภาษีผูกขาดมีนายภาษีเป็นผู้ดำเนินการ ปรากฏว่าภาษีผิ่นทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมาก ซึ่งสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ได้ทรงรวบรวมไว้ในหนังสือลัทธิธรรมเนียมต่าง ๆ ใน "ตำนานภาษีผิ่น" ว่าภาษีที่ได้นั้นประมาณว่าถึงปีละ 4 แสนบาท สูงเป็น อันดับที่ 5 ของรายได้ประเภทต่าง ๆ และได้มีความพยายามห้ามคนไทยไม่ให้เสพผิ่นแต่ก็ไม่ได้ผลเต็มที่

ใน พ.ศ. 2501 คณะปฏิวัติซึ่งปกครองประเทศไทยอยู่ในขณะนั้นได้พิจารณาเห็นว่าการเสพผิ่นเป็นที่รังเกียจใน วงการ สังคม และเป็นอันตรายแก่สุขภาพและอนามัยอย่างร้ายแรง ประเทศต่าง ๆ ได้พยายามเลิกการเสพผิ่นโดยเด็ดขาดแล้ว จึงเห็นเป็น การสมควรให้เลิกการเสพผิ่น และ จำหน่ายผิ่นในประเทศไทย จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 37 ลงวันที่ 9 ธันวาคม 2501 ให้เลิกการเสพผิ่น และ จำหน่ายทั่วราชอาณาจักร และกำหนดดำเนินการให้เสร็จสิ้นเด็ดขาดภายในวันที่ 30 มิถุนายน 2502 เป็นอันว่านับแต่รุ่งอรุณ ของวันที่ 1 กรกฎาคม 2502 การเสพ และจำหน่ายผิ่นในประเทศไทยก็เป็นสิ่งผิดกฎหมาย นอกจากรัฐบาลจะได้จัดให้ผู้ติดผิ่นเข้ารับการบำบัดรักษา และฟื้นฟูแล้ว ปรากฏว่า การปราบปรามก็ได้กระทำเด็ดขาดยิ่งขึ้น มีการ

ประหารชีวิตผู้ผลิต และค้ายาเสพติด แต่ปัญหายาเสพติดไม่ได้ลดลงเพียงแต่การซื้อขายมีการดำเนินการซ่อนเร้น และมีวิธีการที่ลึกซึ้งแยบยลยิ่งขึ้น

ปัจจุบัน ปัญหายาเสพติดที่ปรากฏอยู่ในหมู่คนไทยมีรูปแบบต่างๆ กันและลักษณะปัญหาแตกต่างกันออกไป ชาวไทยภูเขา ที่อาศัยในภาคเหนือของประเทศไทย ส่วนหนึ่งมีอาชีพหลักในการปลูกฝิ่น และมีจำนวนไม่น้อยที่สูบและติดยาในหมู่ชาวไทย ในชนบทพื้นราบ ก็มี การสูบบุหรี่ ไข้ไ้บระท่อม กัญชา ยาม้าหรือยาขยันและยาแก้ปวด อยู่อย่างแพร่หลาย ปัญหาที่ร้ายแรงตามมาคือ การแพร่ระบาดของการติดยาเสพติดหลายชนิดปนกันอยู่ในขณะนี้ทั้งในต่างจังหวัดและในเขตกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะ ยาม้า หรือยาบ้า ได้แพร่ระบาดเข้าในในแทบทุกชุมชน และหมู่บ้านซึ่งนับว่าเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ที่ทุกคนต้องร่วมกันแก้ไข (สำนักงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด, 2565)

การรักษาและการป้องกันยาเสพติดตามหลักทางพระพุทธศาสนา

การรักษาและป้องกันยาเสพติดตามหลักทางพระพุทธศาสนาเป็นการศึกษาข่าวสารความรู้และข้อมูลในเรื่องยาเสพติดตลอดจนการป้องกันตนเอง ครอบครัว และชุมชนเพื่อให้รอดพ้นจากยาเสพติดด้วยวิธีการต่างๆ ไปสู่เป้าหมายไม่ว่าเป็นการรักษาทางด้านร่างกาย ทางด้านจิตใจด้วยวิธีการบำบัดรักษาตามแนวทางพระพุทธศาสนา เช่น สำนักสงฆ์ถ้ากระบอก สถานบำบัดวัดเขาถ้ำทะลุ และสถานบำบัดวัดป่าแพ่ง โดยการบำบัดรักษาและป้องกันผู้ติดยาเสพติดมีหลายวิธีโดยเน้นการใช้ยาสมุนไพรเพื่อการบำบัดและถอนพิษยาเสพติดจากร่างกาย อาศัยความมีสัจจะในการเลิกเสพยาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการรักษา ซึ่งเป็นการบำบัดรักษาแบบศรัทธาทางศาสนาและสมุนไพร การรักษาผู้ติดยาเสพติดที่คิดโดยคนไทยและเป็นที่ยอมรับและเลื่องลือไปทั่วโลกและเป็นวิธีการที่น่าสนใจและได้ผลดียิ่งอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งคิดริเริ่มและดำเนินการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดเป็นพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนาใช้หลักเมตตาธรรมและคุณธรรมในการบำบัดรักษาโดยอาศัยความยึดมั่นศรัทธาในศาสนา และใช้สมุนไพรจากพฤษชาติ ตินชาติ ชนิดต่างๆ พื้นบ้านนำมาทดลองค้นคว้าดัดแปลงเป็นโอสถบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในการบำบัดรักษาโดยพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา นี้ได้กระทำเป็นหลักฐานเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปอยู่แล้ว 3 แห่ง คือ (กระทรวงยุติธรรม, 2537)

สำนักสงฆ์ถ้ากระบอก

สำนักสงฆ์ถ้ากระบอก ตำบลขุนโขลน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี โดยมีท่านพระอาจารย์จำรูญ ปานจันทร์ เป็นผู้อำนวยการ ซึ่งได้รับรางวัลแม็กไซไซจากประเทศฟิลิปปินส์ ประเภทการบำเพ็ญประโยชน์สุขแก่ชุมชน โดยเริ่มปฏิบัติการมาตั้งแต่ พ.ศ.2506

หลักการบำบัดรักษา ใช้หลักของการถอนพิษยา โดยให้กินยาสมุนไพรและทำให้ผู้กินยาสมุนไพรอาเจียนออกมา และวิธีการอบไอน้ำด้วยสมุนไพรเป็นกายบำบัด สิ่งที่สำคัญที่สุดในการรักษา คือ ให้ผู้ติดยาเสพติดต้องยึดมั่น “สัจจะ” ต่อพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายว่า ไม่แต่ต้องยา

เสพติดทั้งหลายอีกต่อไปในระยะ 10 วันก็มีการฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางด้านร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย และการฝึกงานอาชีพต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนต่างๆ ของการบำบัดรักษามีระบบที่ดี เช่น มีการทดสอบก่อนรับเป็นการเตรียมการให้ความตั้งใจจริง การรับสมัคร ทำประวัติถ่ายรูปลงทะเบียน เป็นต้น

ถือสังคมนั้น พระภิกษุจะเป็นผู้กล่าวนำผู้ติดยา ผู้ตั้งใจเข้ามาขอรับการรักษาให้ปฏิญาณตนต่อพระพุทธรูป (ถ้าเป็นพุทธมามกะ) หรือผู้ที่ต่างศาสนาก็ก่อตามพระภิกษุโดยถวายสังฆะต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือสิ่งที่เคารพโดยมีจำกัดศาสนาในการถือสังฆะให้กระทำเมื่อแรกเข้าและถอนยาไปครบ 5 วัน จะให้ปฏิญาณอีกครั้งเมื่อพักฟื้น 5 วันแล้วก่อนกลับบ้านต้องมารับสังฆะอีกเป็นครั้งที่สาม

ในการอบไอน้ำด้วยสมุนไพรเป็นการบำบัดทางกายภาพเรียกว่า “ธาราบำบัด” โดยใช้สมุนไพรต้มกับน้ำเดือดแล้วปล่อยไอน้ำให้แก่ผู้ติดยา สมุนไพรที่ใช้ประกอบด้วยตะไคร้ (รักษาหัวใจ) ใบหญ้าคา (ล้างพิษ) ผักบุ้ง (รักษาตา) และใบละหุ่ง (รักษาผิว) วิธีการอบตัวด้วยความร้อนจากไอน้ำสมุนไพรจะช่วยเปิดรูขุมขนขับสิ่งสกปรกออกและไอระเหยของสมุนไพรจะซึมเข้าสู่รูขุมขนและลมหายใจจึงช่วยส่งเสริมสุขภาพได้ตามสมควร ทำให้เกิดการขับถ่ายของเสียทางรูขุมขนหลักจากนั้นจึงอาบน้ำเย็นอีกครั้งทำให้ร่างกายสดชื่นสบายเนื้อสบายตัวเหมือนวิธีการอบซาวน่าของประเทศทางตะวันตกนั่นเอง

สรุปได้ว่า สำนักสงฆ์ถ้ำกระบอกใช้รูปแบบการรักษาโดยการ “ถอนพิษยา” โดยให้กินยาสมุนไพรและทำให้ผู้กินยาสมุนไพรอาเจียนออกมา และวิธีการอบไอน้ำด้วยสมุนไพรเป็นกายบำบัด สิ่งที่สำคัญที่สุดในการรักษา คือให้ผู้ติดยาเสพติดต้องยึดมั่น “สังฆะ” ต่อพระภิกษุสงฆ์ทั้งหลายว่า ไม่แต่ต้องยาเสพติดทั้งหลายอีกต่อไปในระยะ 10 วันก็มีการฟื้นฟูสมรรถภาพ ทางด้านร่างกาย เช่น การออกกำลังกาย และการฝึกงานอาชีพต่างๆ

สถานบำบัดวัดเขาถ้ำทะเล

สถานบำบัดวัดเขาถ้ำทะเล จังหวัดราชบุรีกิจกรรมดำเนินโดยพระอาจารย์เมธา ใช้หลักการคล้ายคลึงกันกับของสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก แต่การให้ยาถอนพิษนั้นออกฤทธิ์ไปในทางตรงกันข้าม คือใช้วิธีการให้หลับตลอดวัน ไม่ใช่ทำให้อาเจียนและใช้บำบัดรักษานาน 3 เดือน รับรักษาผู้ติดยาเสพติดเพียงครั้งเดียวและต้องมีการปฏิญาณถือ “สังฆะ” เช่นกัน และดูจากสถิติว่าได้ทำการบำบัดรักษาผู้ติดยามาแล้วกว่า 1,000 รายส่วนมากเป็นวัยรุ่นชายมากกว่าวัยรุ่นหญิง และอัตราการหายป่วยไม่กลับมาเป็นผู้เสพยาอีกร้อยละ 60 ใกล้เคียงกับสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก

หลักการบำบัดรักษาใช้ถอนพิษยาโดยน้ำสมุนไพรเพื่อให้หลับไปทั้งวัน การถือ “สังฆะ” การฟื้นฟูสมรรถภาพและการบวชเป็นภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา การถือสังฆะปฏิบัติต่อพระภิกษุด้วยหลักการใจความเช่นกัน โดยจะไม่ให้มีการแตะกับยาเสพติดเลยตลอดชีวิต การถือสังฆะนี้จะเริ่มในครั้งแรกเมื่อได้รับตัวมาทำการรักษา และกล่าวคำปฏิญาณเพียงครั้งเดียวใช้เวลารักษาประมาณ 1-3 เดือน ส่วนการรักษาเป็นยาน้ำหวาน 1 ถ้วยเล็ก แล้วนอนพักครู่หนึ่ง (5-

10 นาที) ในระยะกลางจะมีการเพ้อคลั่งทรนทราย เมื่อยาออกฤทธิ์เต็มที่ผู้กินยาจะไม่รู้สึกตัวหรือหลับตื้นๆ โดยตลอดจึงต้องคอยผูกมัดแขนขาหรือตรึงไว้กับเตียง หรือไม้กระดาก และมีผู้ดูแลตลอด 24 ชั่วโมง ในระยะนี้ผู้ติดยาจะพูดเพ้อหรือเปล่งถ้อยคำต่างๆ โดยมีรู้สึกตัว แต่ออกมาจากจิตได้สำนึกเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะอาการเช่นนี้จะเห็นเพียงวันเดียวเท่านั้นขั้นต่อไปผู้เสพติดจะอยากนอนพักผ่อนและไม่มีอาการอยากยาเกิดขึ้นอีกเลย

สรุปได้ว่า สถานบำบัดวัดเขาถ้ำทะเลใช้รูปแบบการรักษาโดยใช้วิธีเดียวกับสำนักสงฆ์ถ้ำกระบอก โดยการ “ถอนพิษยา” หลักการบำบัดรักษาใช้น้ำสมุนไพรเพื่อให้หลับไปทั้งวัน การถือศีลจะ “สัจจะ” การฟื้นฟูสมรรถภาพและการบวชเป็นภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา การถือศีลจะปฏิบัติต่อพระภิกษุด้วยหลักการใจความเช่นกัน โดยจะไม่ให้มีการแตะกับยาเสพติดเลยตลอดชีวิต

สถานบำบัดวัดป่าแพ่ง

สถานบำบัดวัดป่าแพ่ง จังหวัดเชียงใหม่ กิจกรรมการบำบัดรักษายาเสพติดที่วัดป่าแพ่งในตัวอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ชื่อว่า “สำนักชูปชีวิต เลิกยาเสพติด” ดำเนินการโดยพระอาจารย์ปรีชา อภิวัฒน์โณ,ได้เรียนวิธีแพทย์แผนโบราณและศึกษาวิชาสมุนไพรมาตั้งแต่ พ.ศ. 2476 เมื่อเริ่มบรรพชาเป็นสามเณรและบวชตลอดมาจนเป็นพระภิกษุ ได้เริ่มทำการรักษาผู้ติดฝิ่น เฮโรอีนมาตั้งแต่ พ.ศ.2511 แต่ก็เลิกล้มไปบ้างและเปิดรักษาบ้างเป็นบางครั้งคราว เพราะขาดทุนทรัพย์และการสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธา

หลักการรักษาใช้ยาสมุนไพรช่วยรักษาอย่างเดียว โดยไม่มีการปฏิญาณหรือสัจจะร่วมไปด้วยแต่อย่างใด แต่ให้ผู้ติดยานั้นตั้งมั่นรับรองด้วยตนเองและเป็นการรักษาที่ใช้วิธีถอนพิษยารวดเร็วที่สุดกว่าระบบอื่นๆ คือใช้เวลาเพียง 12 ชั่วโมงและไม่เกิน 1 วัน ก็เสร็จสิ้นการถอนพิษยา การถอนพิษยาได้มีขั้นตอนทำการรักษาโดยลำดับ ดังนี้

1) ใช้ตัวยาผงสมุนไพรบดละเอียด มีสีน้ำตาลอ่อนๆ ค่อนข้างแดงมีกลิ่นหอมตัวยาตั้งชื่อว่าข้างลิ้มไพร ขนาด 1 ถ้วยเล็กผสมกับน้ำเชื่อมหรือน้ำหวาน 1 แก้ว

2) รับประทานในระยะที่เริ่มเกิดอาการอยากยาเสพติด

3) ให้กินไข่ลวก นม และสุบุนหรีได้ด้วย ยกเว้นอาหารหนัก

4) ให้ผู้ติดยาที่กินยาข้างลิ้มไพรผสมน้ำหวานต้องนอนทันที

5) เมื่อหลับแล้วต้องผูกมัดขา ข้อเท้า และแขนไว้กับหลักหรือแผ่นกระดานและผูกข้อมือไว้ด้วย

6) ผู้ติดยาจะมีการตื่น อาละวาด เพ้อคลั่งอยู่ชั่วระยะหนึ่ง และระบายคำพูดต่างๆ หรือเล่าเรื่องต่างๆ ออกมา เหมือนตกอยู่ในภวังค์ ระยะนี้ใช้เวลา 1-2 ชั่วโมง หรือ 5-7 ชั่วโมงก็ได้

7) ประมาณ 12 ชั่วโมง หรือไม่เกิน 1 วัน ผู้ติดยาจะเริ่มตื่น และพิษยาเสพติดที่สะสมไว้จะถูกขับออก รู้สึกตัวเป็นปกติดีและไม่มีอาการอยากยาเกิดขึ้นเลย

8) เสร็จแล้วให้อาบน้ำมากๆ และอาบบ่อยๆ ยิ่งดีมาก

9) ในวันต่อๆ มาให้กินยาถอนพิษเช่นเดิม วันละ 3 เวลา ซึ่งจะนำไปกินที่บ้านก็ได้ จนกว่าจะรู้สึกหายอยากยาไปจนหมดสิ้น

สรุปได้ว่า สถานบำบัดวัดป่าแพ่ง จังหวัดเชียงใหม่ ใช้รูปแบบการรักษาโดยวิธี “ใช้ยาสมุนไพรช่วยรักษาอย่างเดียว” โดยไม่มีการประทุษร้ายหรือสัจจะร่วมไปด้วยแต่อย่างใด แต่ให้ผู้ติดยาแน่นตั้งมั่นรับรองด้วยตนเองและเป็นการรักษาที่ใช้วิธีถอนพิษยารวดเร็วที่สุดกว่าระบบอื่นๆ คือใช้เวลาเพียง 12 ชั่วโมงและไม่เกิน 1 วัน ก็เสร็จสิ้นการถอนพิษยา

บทสรุป (Conclude)

แนวคิดทฤษฎีการรักษาและการฟื้นฟูยาเสพติดและหลักกรรมในการรักษาเสพติดเป็นการรักษาอาการติดยาของผู้ติดยาเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจเพื่อให้เลิกใช้ยาเสพติด และการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดด้านร่างกายให้แข็งแรงและฟื้นฟูด้านจิตใจให้เข้มแข็งปรับเปลี่ยนความเคยชินในเรื่องการใช้ยาเสพติดให้สามารถเลิกพึ่งยาเสพติด ปรับเปลี่ยนการรับรู้ปรับเปลี่ยนความคิด ปรับเปลี่ยนทัศนคติและปรับเปลี่ยนพฤติกรรม โดยใช้โปรแกรมฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสมทำให้ผู้ติดยาเสพติดมีการรับรู้ มีความคิด มีทักษะคติ มีพฤติกรรมในทางบวกอันเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยไม่ใช้ยาเสพติด การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจึงใช้ควบคู่กันมาโดยตลอด เพราะในการช่วยเหลือผู้ติดยาเสพติดให้เลิกเสพยาเสพติดได้จริง ๆ นั้น, ต้องใช้การบำบัดทั้งทางร่างกายและจิตใจ และการฟื้นฟูสมรรถภาพให้สามารถสร้างเกราะป้องกันการหันกลับไปใช้ยาเสพติดซ้ำสำหรับแนวคิดในการปฏิบัติต่อผู้เสพยาเสพติด มี 2 แนวคิด คือ การปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดด้วยการลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมและเปลี่ยนมาปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดเสมือนเป็นผู้เจ็บป่วยที่ต้องได้รับการเยียวยารักษาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และการปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดเสมือนเป็นผู้ป่วยทางกาย เมื่อการปฏิบัติด้วยการรักษาทางการแพทย์ไม่ได้ผลจึงเปลี่ยนมาใช้การลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมต่อมาแทนเมื่อการลงโทษไม่ได้ผลจึงเปลี่ยนมาปฏิบัติต่อผู้ติดยาเสพติดอย่างผู้ป่วยทั้งทางกายและทางจิตใจ โดยเน้นให้ความสำคัญในการรักษาทางจิตซึ่งกลายเป็นที่มาของปรัชญาในการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงยุติธรรม. (2537). *ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษและการบำบัดรักษา*.

กรุงเทพฯ: กองกิจกรรมชุมชน กรมคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม.

วรณช อุณกร. (2528). *ประวัติวันสำคัญที่ควรรู้จัก*. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนตติ้ง เฮาส์.

สำนักงานป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด. (2564). *สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร*. สืบค้น 1 มกราคม 2564, จาก <https://shorturl.asia/39np5>.